

Odprto pismo Mestnemu svetu Mestne občine Celje in javnosti

Sam živim v prepričanju, da na koncu štejejo rezultati. Tako sem delal od prvega dne mandata direktorja SLG Celje, od 1. septembra 2022 dalje. Delal sem v dobro gledališča, ustanovitelja in financerja. V imenu umetnosti, v imenu mesta in v imenu javnega interesa.

Zato mi je vse, kar se je dogajalo v postopku izbire direktorja za naslednji mandat, tuje in nerazumljivo. Prepričan sem, da je bilo v škodo gledališča, v škodo ustanovitelja in v škodo kulture kot javnega dobrega.

V času razpisa in odločanja smo bili priča postopkom, ki po mojem mnenju niso sledili načelom transparentnosti, strokovnosti in poštene obravnave kandidatov. Namesto argumentirane razprave o rezultatih, programu in viziji razvoja zavoda so pomembno vlogo odigrale anonimke, govornice, insinuacije in pavšalne obtožbe, na katere se nisem mogel odzvati, ker mi nikoli niso bile konkretno predstavljene.

Še danes ne poznam razlogov, zaradi katerih sem pri glasovanju strokovnega sveta prejel najmanj podpore. Kljub rezultatom, ki smo jih v zadnjih treh letih dosegli. Kljub strokovnim priznanjem. Kljub programskim usmeritvam, ki so dokazano dvigovale ugled gledališča. Kljub številnim uspešno izpeljanim projektom in razpisom.

Vsak direktor mora sprejemati odločitve. Nekatere so priljubljene, druge niso. Vedno pa sem jih sprejemal v korist zavoda. Internih težav nisem nosil po medijih, po mestu ali po političnih krogih. Nekateri drugi tega zadržka očitno niso imeli.

Zato danes ne morem prezreti vtisa, da so bile anonimne obtožbe in notranja nesoglasja izrabljena kot priročno orodje za doseg vnaprej zastavljenega političnega cilja – zamenjavo vodstva in nastavitve kadra, ki bo bolj ustrezal trenutnim političnim interesom.

Pri tem ne trdim, da se ne sme preverjati različnih programskih konceptov in kandidatov. Nasprotno. To je normalno in potrebno. Ni pa normalno, da se odločitve sprejemajo brez jasnih obrazložitve, brez možnosti odgovora na očitke in brez spoštovanja osnovnih standardov transparentnosti.

V zadnjih treh letih smo gledališče temeljito prevetrili. Okrepili smo umetniški program, razvijali Dneve komedije, izpeljali zahtevne projekte, uspešno kandidirali na evropskih in nacionalnih razpisih, ter dokazali, da je mogoče z omejenimi sredstvi ustvarjati vrhunske rezultate.

Če bi bili odnosi res tako katastrofalni, kot se danes skuša prikazati, teh rezultatov preprosto ne bi bilo mogoče doseči. Dobri rezultati niso nastali zaradi tistih, ki so spremembam nasprotovali. Nastali so zato, ker sem kot direktor prevzel odgovornost in vztrajal pri odločitvah, za katere sem verjel, da so dobre za gledališče.

Z županom sem imel v času mandata več vsebinskih nesoglasij. To samo po sebi ni problem. Vedno pa sem to razumel kot svojo dolžnost. Direktor javnega zavoda ni dolžan razmišljati enako kot župan, prav tako župan ni dolžan deliti vseh pogledov direktorja. Nikoli nisem menil, da je naloga direktorja javnega zavoda prikimavanje

politiki. Moja naloga je bila opozarjati na rešitve, ki bi lahko škodovale interesom zavoda, zaposlenih ali občine. To sem počel odkrito, argumentirano in praviloma za zaprtimi vrati. Danes pa se zdi, da je bila prav ta drža razumljena kot problem in neposlušnost politični avtoriteti.

Že kmalu po nastopu njegove funkcije sem dobil občutek, da drugače razumeva neodvisnost javnega zavoda. Sam sem vedno zagovarjal stališče, da mora biti gledališče pri oblikovanju programa samostojno in da o umetniških vsebinah odločajo pristojni organi in stroka.

Zato sem se uprl poskusom vplivanja na program gledališča. Med drugim tudi pritiskom, da bi na program uvrstili gostovanje predstave, za katero sem menil, da nima umetniške vrednosti, primerljive z lastno produkcijo, ki smo jo na isto tematiko že ustvarili in zanjo prejeli strokovna priznanja. Svoje stališče sem argumentiral in pojasnil. Pritiski pa so se nadaljevali.

Nisem se uklonil, ker sem menil in še danes menim, da je naloga direktorja braniti avtonomijo institucije, ki jo vodi.

Podobno se je zgodilo pri razpravi o ustanavljanju javnega zavoda za sodobni ples.

Nikoli nisem nasprotoval razvoju kulturne dejavnosti. Opozoril sem zgolj na odprta vprašanja, ki so se neposredno dotikala delovanja SLG Celje. Med drugim tudi na dejstvo, da se je kot ena od možnosti omenjala uporaba prostorov gledališča, čeprav se vsak, ki pozna organizacijo dela v zavodu, zaveda prostorskih omejitev in dejanske zasedenosti naših kapacitet.

Svoje pomisleke sem izrazil kot direktor zavoda, ki je odgovoren za njegovo delovanje. Ne kot nasprotnik projekta.

Kasnejše izjave župana v medijih so me zato presenetile. Še posebej zato, ker so bile nekatere navedbe v očitnem nasprotju s tem, kar je bilo izrečeno na sestankih in kar je bilo razvidno iz razprav.

Nikoli nisem želel teh stvari reševati preko medijev. Tudi takrat ne. Zdelo se mi je pošteno, da župana na neskladja opozorim neposredno in zasebno.

Podobno zgodbo predstavlja investicija v mali oder in spremljajoče prostore. Gre za projekt, ki sem ga zagovarjal od začetka mandata. Prostore, ki so desetletja ostajali neizkoriščeni, sem želel vrniti gledališču in občinstvu. Občina je projekt podprla. Dogovorili smo se za financiranje, prilagodili načrte, izpeljali postopke in prevzemali obveznosti. Ko pa je bilo treba dogovorjeno izpolniti do konca, je občina od dela svojih zavez odstopila.

Ker sem ves čas igral pošteno igro, sem pristal tudi na prilagoditve in časovne zamike. A na koncu sem ostal z občutkom, da dogovori veljajo samo toliko časa, dokler so politično koristni.

Morda se bo komu zdelo, da gre za nepovezane dogodke. Sam jih vidim drugače. Vsakič, ko sem opozoril na problem, branil avtonomijo zavoda ali se postavil za

strokovna stališča, sem naletel na vedno večji odpor. Zato se danes težko znebim občutka, da anonimke, govornice in očitki, ki so se pojavili v zadnjih mesecih, niso bili razlog za mojo zamenjavo, ampak predvsem priročno orodje zanjo.

Ali povedano drugače:

Ne verjamem, da sem mandat izgubil zaradi rezultatov. Rezultati so bili dobri.

Ne verjamem, da sem mandat izgubil zaradi programa. Program je bil uspešen.

Ne verjamem, da sem mandat izgubil zaradi razvoja gledališča. Gledališče je napredovalo.

Vedno bolj pa verjamem, da sem mandat izgubil zato, ker nisem znal biti tiho, kadar sem menil, da politika in nestrokovne ocene podane brez odgovornosti posegajo tja, kjer nimajo kaj iskati.

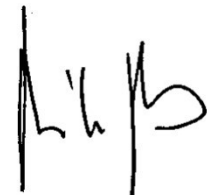
Naj zato zaključim jasno.

Ne bojim se izgube funkcije. Funkcije pridejo in gredo. Veliko bolj me skrbi način, na katerega se je ta menjava zgodila. Če lahko rezultate, strokovno delo in dosežke nadomestijo anonimke, politični interesi in netransparentni postopki, potem problem ni v enem direktorju. Problem je bistveno večji.

Družba, ki strokovne argumente zamenja s politično lojalnostjo, dolgoročno nima prihodnosti. Enako velja za mesto in za kulturne ustanove.

V življenju sem preživel marsikaj. Teroristični napad. Raka. Preživel bom tudi to. Za opravljeno delo me ni sram. Nasprotno. Ponosen sem na vse, kar smo v teh treh letih ustvarili. In prepričan sem, da bo čas pokazal, kdo je deloval v interesu gledališča in kdo v lastnem interesu ali še slabše v interesu politike.

Miha Golob

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Miha Golob', written in a cursive style.